

ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE GÖRSEL - İŞİTSEL ARAÇLARIN KULLANILMASI*

Yazarı: Armand Colin

Çeviren: Uz. Necmettin TEKER**

Günümüzde benimsenen eğitsel uygulamalar, teknik yeniliklerin gereklerini yerine getirerek görsel işitsel araçların işe koşulmasını gerektiriyor. İkinci dünya savaşından sonra seslerin kaydedilmesi ve yeniden öğretmenler tarafından farklı eğitim durumlarında işe koşulmaları çabaları yoğunlaştı. Bugün ise özellikle dil öğretiminde sağladığı olanaklar bilinmekte ve yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Fakat aynı durum aday öğretmenlerin yetiştirilmesinde ve öğretmenlerin hizmet-içi eğitimlerinde geçerli olmayıp, sınırlı olarak kullanılmakta, sağladığı olanaklar yeterince bilinmemektedir.

Teyp, derslerin kaydedilmesi ve istenildiği zaman birer ya da grup tarafından yeniden dinlenebilme olanağı vermektedir. Bu "eğitsel ayna" sayesinde aday öğretmen kendi öğretimini dinlemek, eleştirmek ve yeniden düzeltmek olanağı bulmaktadır. Farklı amaçlarla öğreticilerin ve öğrencilerin değişik eğitim ortamlarında kaydedilmesi mümkündür. Bunlar, farklı düzenlemelerde olmasına rağmen birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Genel olarak aşağıdaki amaçların gerçekleştirilmesi için ses kaydı yapılabilir.

Durum saptanması: Belirli ortamlarda dersler ve eğitsel tutumlar geçici olmaktadır. Teyp zamanı bir yerde durdurma, geriye dönebilme, geçmiş ile ilgili bazı görüşlere sahip olma, aynı kişi tarafından kendisine has konuşmasını yeniden dinleme olanağını vermektedir. Bu araç sayesinde aday öğretmen kendi kendini yetiştirebiliyor, değerlendirebiliyor ve gözlemlerde genel bir özgürlük elde edebiliyor.

Bilgi toplama kaynaklarının zenginleştirilmesi: Her eğitim kurumu, aday öğretmenlerin ders verdikleri sınıf ortamında veya uygulama

* *La Contribution Des Moyens Audio-Visuels a la Formation des Enseignants*. Paris. 1971. isimli eserinden özetle çevrilmiştir.

** Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü Eğitim Teknolojisi Anabilim Dalı Uzmanı.

okullarında gözlem yapma ve aday öğretmenleri izleme olanağına sahip değildir. Teyp aracılığıyla aday öğretmenlerin değişik yer ve zamanlarda kaydedilen sesleri daha sonra değerlendirilmektedir.

Belirli bir davranışı eleştirme ve değerlendirmede, o davranışı değiştirmek, geliştirmek, olumlu bir düşünce eylemine çevirmek ve gerektiğinde bu davranışa süreklilik kazandırmak amaçlanır. Bu ise, devamlı geçmiş davranış ve eleştiriler ile bağ kurulmasını gerektirir. Teyp aracılığı ile yapılan kayıtlar aday öğretmene bu kolaylığı sağlamak ve öğretim sürecini bireyselleştirme olanağı vermektedir.

Kaydedilmiş, eleştirilmiş ve gerekli düzeltmeleri önceden yapılmış kayıtlarla "örnek uygulama modelleri" oluşturulabilir. Bunlar, genç aday öğretmenlere ya da göreve yeni başlamış olanlara önerilecek modeller olarak daha sonraları kullanılır.

Teyp aracılığı ile yapılan kayıtlar değişik şekillerde olabilir. Belirleyici unsur kaydın yapılış amacıdır. Örneğin, dersin ilk yarısının ya da tümünün kaydedilmesi, konuların ilgi çekiciliğine göre belirli yerlerinin kaydedilmesi, öğretim faaliyeti esnasında belirli anların kaydedilmesi gibi. Yapılan her türlü ses kayıtlarından aday ve rehber öğretmenler bireysel ya da ortaklaşa yararlanabilirler. Aşağıda verilen örnekler bunlardan bazılarıdır.

Genelde yararlanma; daha önceden kaydedilen bir dersin sınıfta dinlenmesi ve öğretmen tarafından açılacak bir tartışma ile öğretmen adaylarının belirli konular üzerine dikkatlerinin çekilmesi şeklinde olabilir. *Bilirli bölümlerinden yararlanma*; yapılan bir kaydın belirli bölümlerinin özel amaçlar için kullanılmasıdır. Örneğin, öğretmen, bir kuramı yeniden hatırlatmak için önceden yapılmış tartışmaya dayalı bir kaydın belirli kısımlarını kullanabilir. *Tekrar amacıyla yararlanma* ise, öğretmenin önceden yapılan bir tartışmayı, bir görüşü ya da bu görüşün belirli bir kısmını bir kaç defa dinletmek istediğinde, teybin esnek olarak kullanılabilmesi nedeniyle, aktif bir yardımcı gibi kullanılmasıdır. Kaydedilmiş bantlar daha sonraki yıllarda da aday öğretmenler ya da rehber öğretmenler tarafından sistemli olarak kullanılabilir. Buraya kadar verilen örnekler daha çok ortaklaşa olarak aday öğretmen ve rehber öğretmenlerin yapılan kayıtlardan yararlanmalarını temel almaktadır.

Bireysel olarak da teypler aday öğretmenlerin eğitiminde önemli yararlar sağlamaktadır. Aday öğretmenin bir ders ortamında yaptığı öğretimi daha sonra dinlemesi, hatalarını, eksikliklerini, yetersiz kal-

diği noktaları düzeltmesi çok önemlidir. Aday öğretmen, yapılan kayıtlardan, kendisini daha yeterli hale getirmesi için, dönüt amacıyla yararlanabilir. Rehber öğretmen de bu kayıtları dinleyerek gerektiğinde aday öğretmene yardımcı olabilir. Aday öğretmenin yaptığı hatalara bir daha düşmemesi ve kendisini geliştirebilmesi amacıyla kayıtları sonsuz defa yeniden yapabilir, dinleyebilir. Bilindiği gibi hataların çoğu bir dinleme sonucu düzeltilemez. Sözel ifadeleri iyileştirme, sesle ilgili düzeltme egzersizleri, telaffuz hatalarını giderme, anlamlı okuma ve ses perdesini ezbere ifadelerde ayarlayabilmeye gibi becerilerin kazanılmasında önemli bir yardımcıdır.

Dil laboratuvarlarının temelinde de teyp bulunmaktadır. Bir dili anlama ve anlatmada yardımcı olabilecek en önemli araçlardan biridir. Sadece bir tekrarlayıcı değil, öğretmenin kendi yeteneklerini geliştirebileceği ve öğrenmeği öğrenebileceği bir araç gibi düşünülmelidir. Her öğretmen dilin bazı elemanlarını, seslerini ve yapılarını bilemeyebilir, sık sık telaffuz hataları yapabilir. Teyp bu hataları öğretmenin görmesine ve düzeltmesine yardımcı olabilecek en önemli araçlardan biridir.

Teybin sağladığı tüm bu olanaklara rağmen yapılan kayıtlar bazen aday öğretmeni ürkütebilmektedir. Bu nedenle rehber öğretmenlerin onlara yardımcı olmaları, olumlu yönde eleştiride bulunmaları daha hızlı gelişmelerini sağlayacaktır.

Fotoğraflar ve yansıtılabilen hereketsiz resimler (slayt, film şeridi) de; öğretmen eğitiminde geniş bir uygulama alanı bulunmaktadır. Ancak bu kaynakların öğretmen eğitiminde yeterince işe koşulmadığı da söylenebilir.

Bir film üzerine belirli olayların ya da durumların kaydedildiği fotoğraflar, önemli bir gözlem ve araştırma aracıdır. Değişik görüş açılarından çeşitli görüntü çerçeveleri arasında sınırsız bir seçme olanağı sağlar. Bir parçanın ayrıntılarının büyütülmesi, başat elemanın tek başına bırakılması ve gereksiz ayrıntıların atılması olanaktır. Bir sınıfta belirli öğretim durumlarında öğretmen ve öğrencilerin değişik görüş açılarından değişik fotoğraflar elde etmek, sınıftaki bir çok faaliyeti değerlendirmede öğretmene kolaylık sağlar. Gerektiğinde elde edilen fotoğraflar aday öğretmenin ve öğrencilerin belirli tutumlara dikkatlerini çekmek ya da değerlendirmede yardımcı araç olarak kullanılabilir. Yapılan araştırmalar sınıf ortamında fotoğrafların her sekiz dakikada bir defa çekilmesini önermektedir. Ancak aday öğretmenlerin

davranışları saniyeler içinde değişebilmekte, dolayısıyla bazen istenen sonuçları elde etmek güç olmaktadır.

Yansıtılabilen hareketsiz resimlerden *slayt ve film şeritleri* de öğretmen eğitiminde önemli yardımcı araçlardır. Bir konunun aşamalar halinde gösterilmesini sağlayan bu araçlar bireysel ya da grupça öğretimde kullanılabilir. Uygulamada daha çok yansıtılabilen hareketsiz resimler bant kayıtlarına dayalı olarak yapılmaktadır. Konunun niteliğine göre derslerde, konferanslarda vb. faaliyetlerde sözel iletişimi desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca çok sayıda eğitim kurumu eğitimdeki temel konuları işleyen eğitim tarihi, eğitim yönetimi, okul binaları, eğitim araçları, öğretim yöntemleri ve psikolojik testlerle ilgili slayt ve film şeritleri hazırlanmaktadır.

Yansıtılabilen hareketsiz resimlerden biri de *tepegöz materyalleridir*. Öğrenciler ile yüzyüze iletişimi sağlayan bu araç; belirli konuların aşamalar halinde öğretilmesi, önemli noktalara kolaylıkla dikkatin çekilebilmesi, gerektiğinde yansıtılan resimde geçici doldurmaların yapılabilmesi ve benzeri olanakları öğretmene sağlamaktadır.

Yansıtılabilen hareketsiz resimlerle birlikte değişik ders levhaları bir arada da kullanılabilir. Ancak bu durumda projektör sayısını artırmak gerekir. Böylece aynı anda birden fazla imaj simultane olarak takdim edilebilir. Ancak yapılan araştırmalar aynı anda çok sayıda mesajın iletilmesini doğru bulmaktadır.

Öğretmen eğitiminde kullanılan önemli görsel işitsel araçlardan biri de *sinematografik filmlerdir*. Bu filmler bilgi verme amacıyla esnek olarak kullanılabilen araçlardır. Öğretme yöntemlerinin öğretilmesinde uzun süre kullanılan en önemli araçlardan biridir.

Hareketli filmlerin avantajlı yönü, bir sinema makinasının bulunduğu andan itibaren nerede ve ne zaman olursa olsun bilgiyi hemen aktarma olanağı veren bir eğitim aracı oluşudur. Bu özellik radyo ve televizyona nazaran sinematografik filmlerin önemli bir avantajıdır.

Filmler, yalnızca aday öğretmenlerin eğitiminde değil çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumları tarafından da kullanılabilir. Hazırlanmış amaçlarına bağlı olarak iletişim, yetiştirme, yöneticilik vb. alanlar için de faydalıdır.

Öğretmenlik formasyonu için sinematografik filmlerin çekilmesi profesyonel bir aracı ve yüksek sayılabilecek bir maliyeti gerektirmektedir. Ayrıca sınıf ortamında bu işi gerçekleştirmek kolay sayılmaz.

Ancak sınıf kayıtları ve kapalı devre televizyon yayımları arasında bir bütünlük sağlanarak birbirini destekler nitelikte kullanılabilir.

Sınıfta yapılacak kayıtlar aşağıdaki şekillerde olabilir.

● Sürekli kayıt: Eğer rehber öğretmen belirli anların ve durumların çekilmemesini istememiş ise bir dersin tümü kaydedilir.

● Aralıklı kayıt: Dersin belirli anlarının kaydedilmesidir.

● Eleştirilerin kaydı: Yuvarlak masa toplantılarında daha çok kullanılır, süpriz nitelikteki kayıtlardır.

● Otomatik kayıt: Sınıfın belirli bir köşesine yerleştirilen otomatik kamera sayesinde kayıt yapılmasıdır.

● Yarı otomatik kayıt: Sınıfın iki yerine ve değişik görüş açılarına göre yerleştirilmiş otomatik kamera aracılığıyla sırasıyla kayıt yapılmasıdır.

Bu kayıtların yapılabilmesi için belirli görüş açısı materyalleri gerekmektedir. Bunlar kamera, objektif, boş film, aydınlatma vb. dir. Çekilen filmlerin montajında resim bandı ve ses bandı bir arada ele alınarak eşleme yapılır.

Öğretmenlik formasyonu çalışmalarında kullanılmak üzere çok değişik alanları kapsayan filmler vardır. Her eğitim kurumu değişik film koleksiyonları oluşturabilir. Ancak eğitim amacıyla hazırlanan temel filmler daha çok aşağıdaki alanları kapsamaktadır.

Eğitim tarihi ile ilgili filmler; çeşitli filezofların görüşleri, okulların yapısı, eğitimin sağladığı olanaklar, arşivler, basma el yazmaları vb. konularda olabilir. Ayrıca öğretim yöntemlerindeki gelişim tarihsel boyut içinde ele alınabilir.

Eğitimin organizasyonu ile ilgili filmler; günün eğitim kurumları, eğitim faaliyetlerinin yapıldığı bina ve sınıfların organizasyonu, teknik araçlar ve onların sınıf ortamında düzenlenmeleri vb. hakkında olumlu fikir geliştirilmesine yardımcı olurlar. İyi bir öğretmenin yalnız kendi ülkesindeki eğitim organizasyonları ile ilgili bilgi sahibi olması yeterli değildir. Diğer ülkelerin eğitim organizasyonlarını da bilmek ona belirli bir anlayış kazandıracaktır.

Öğretim yöntemlerine ilişkin filmler; bir dersin öğretim yönteminden başlayarak çok değişik konuların öğretim yöntemlerine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi içerir. Sinematek kataloglarına bakıldığı zaman en çok işlenen konunun bu olduğu görülür.

Öğretmenlerin kullandıkları araçlar ile ilgili filmler, bütün teknik araçların eğitimde kullanılıma biçimleri ve teknik özellikleri ile ilgilidir. Öğretmen ve aday öğretmenlere büyük kolaylıklar sağlamaktadır.

Çocuk psikolojisi ve öğrenmenin psikolojik temelleri üzerine yapılan filmler; öğrencilerin psikolojik tepkileri, psikolojik testler, değişik psikologların görüşleri, öğrenme psikolojisi vb. alanları inceleyen ve değerlendiren filmlerdir. Tüm öğretmenlerin her zaman başvurmaları gereken önemli yardımcılarıdır.

Mesleğe intibak ve okul bilgisi hakkındaki filmler, aday öğretmenlerin sınıf ortamına girmeden önce karşılaşılabilecekleri sorunları çözmeye yardım edecek ve belirli görüş kazandıracak film türleridir.

Mukayeseli eğitim ile ilgili filmler de çeşitli ülkelerdeki eğitim sistemlerini inceleyen ve karşılaştıran filmlerdir.

Bütün bu film türlerinin aday öğretmenlerin yetiştirilmesinde ve öğretmenlerin hizmet-içi eğitiminde etkili bir şekilde işi koşulduğunda önemli faydalar sağlayacağı bir gerçektir.

Öğretmen eğitiminde *radyo ve televizyon yayınlarının* da önemli katkıları olmaktadır. Hızla artan değişme ve gelişmeler sonucunda gereksinimleri karşılayacak nitelik ve nicelikte öğretmen bulmak bütün ülkelerde ortak bir sorun niteliğindedir. Radyo ve televizyonun öğretmen eğitiminde işe koşulması planlandığında; öğretmenlere yeni yöntem ve uygulamaları öğretmek, örgütün eğitim kurumlarından uzun zamandır ayrılmış olan yetişkin öğretmenlerin yeniden eğitimlerini sağlamak ve eğitimin düzeyi sürekli yükseldiği için yeterli nitelikleri taşıyan öğretmen gereksinimini karşılamak gibi temel sorunlar dikkate alınmalıdır. Böyle bir yaklaşım radyo ve televizyondan; öğretmenlere yön vermek, eğitim düzeylerini yükseltmek ve sürekli bir hizmet-içi yetiştirme sağlamak için yararlanma gereğini bir zorunluluk olarak ortaya çıkarmaktadır. Bu arada uygulamada sağladığı kolaylıklar ve ekonomiklik de radyo ve televizyonun kullanılmasında bir teşvik unsuru olmaktadır.

Radyo ve televizyon yayınları öğretmenlik mesleğine giriş davranışları kazandırma ve öğretmenlerin sürekli eğitimi amacıyla yapılan yayınlar olmak üzere iki ana başlık altında toplanabilir.

Öğretmenlik mesleğine giriş davranışları kazandırma çabaları öğretmenlik formasyonu programlarını destekler nitelikteki yayınlardır. Aday öğretmenlerin yetiştirilmesinde öğretmenlik mesleğinin temel fonksiyonları ile ilgili yapılan yayınların kaydedilmesi suretiyle, bunlar

bölüm bölüm ya da parça parça olarak çeşitli öğretmen yetiştiren kurumlar tarafından daha sonra kullanılmaktadır.

Öğretmenlerin sürekli eğitim çabaları için yapılan yayınlar öğretmen kitlesinin çok farklı düzeylerde olması nedeniyle zengin bir görünüm arz etmektedir. Zira yapılan yayınların her biri değişik düzeylerdeki öğretmenlere hitap etmektedir. Yapılan yayınların belirli kategorilerdeki öğretmenlere göre düzenlenmesine özel dikkat gösterilmelidir.

Avrupa ülkelerinin çoğunda bazı sektörlerde ve disiplin alanlarında çekilen öğretici sıkıntısını gidermek ve bu alanlarda gereksinim duyulan öğretmenlerin iyileştirilme çabalarına yönelik "hızlandırılmış yoğun yayınlar" yapılmaktadır. Diğer taraftan okul yapılarındaki değişimler sonucu olarak yeni disiplinlerin uygulamaya girmesi bazı öğretmenlerin yeniden eğitimini gerektirmektedir. "Yeni koşullara uyum" diyebileceğimiz bu yayın türüne Fransa'da teknoloji eğitimi öğretmenlerinin kısa süreli kurslara alındıktan sonra yoğun bir şekilde radyo ve televizyon programları ile desteklenmesi örnek olarak gösterebilir. Ayrıca özellikle yabancı dil öğretimi amacıyla yapılan "destek yayınlar" da önemlidir. Değişik gör-ışit yöntemlerinin kullanılması, yeni laboratuvar uygulamaları vb. gibi konularda öğretmenlerin hizmet-içi eğitimini destekler nitelikte yayınlar da olabilmektedir.

Radyo ve televizyonda öğretmenlerin yetiştirilmesine yönelik yapılan yayınlar bireysel olarak izlenebileceği gibi grupça da izlenebilir ve üzerinde tartışma açılabilir.

Bu yayınlarda üzerinde önemle durulması gereken konulardan biri de dönüt almaktır. Tek yönlü iletişimin sakıncalarını ortadan kaldırmak için kitap ve diğer yazılı dökümanlarla desteklenmesi, öğretmenlere dinleme fişleri gönderip onların doldurulmasının istenmesi ya da çeşitli iletişim araçlarından (mektup, telefon, ödev vb.) faydalanılması yoluyla dönütün alınması gereklidir. Ayrıca sürekli bir öğretmen grubuna yönelik yayınlar yapılabilir, görüşleri ve tepkileri alındıktan sonra üzerinde tartışma açılabilir. Gerekğinde bu yayınlar belirli zaman dilimi içinde belirli saatlerde dönüşümü olarak tekrarlanabilir. Programlara ilişkin eleştiri ve sorular alındıktan sonra bunlar üzerinde özenle durularak yeniden cevaplandırılma yoluna gidilebilir.

Tüm bunlar göstermektedir ki radyo ve televizyon öğretmenlerin eğitiminde bize önemli olanaklar sağlamaktadır.

Teknikteki son gelişmelerden *kapalı devre televizyon* da öğretmenlerin eğitiminde işe koşulabilen en önemli araçlardan biridir. Ders-

lerin izlenmesinde öğretmen ve öğrenciye büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Ses ve görüntüyü bir arada verme olanağı sağlaması önceki uygulamalara nazaran daha geniş bir kabul görmesini sağlamıştır. Öğretmen yetiştiren kurumlar eğitimdeki yenilikleri filme alma ya da çekilmiş filmleri elde etme yoluyla izleyebiliyorlardı. Kapalı devre televizyon sistemi bu faaliyetleri daha sistematik bir şekilde ve ekonomik olarak sağlamaktadır. Ancak kapalı devre televizyon alanında yapılacak olan yatırımlar diğer kaynaklardan yararlanılmaması anlamına gelmemektedir.

Kapalı devre televizyon sisteminin öğretmen eğitiminde kullanılması için kendisine özgü bir donatım ve düzenlemeyi gerektirir. Biri gözlenen öğretmen ve öğrencilerin bulunduğu özel olarak düzenlenmiş ve stüdyo haline getirilmiş sınıf, diğeri ise gözleyen grubun bulunduğu sınıftır. Gerekliğinde gözleyen grubun bulunduğu sınıf sayısı artırılabilir.

Kapalı devre televizyon yayımları aday öğretmenlerin eğitiminde daha çok gözlem şartlarını iyileştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Aday öğretmenler öğrenim gördükleri alanlarda daha çok öğretmenleri tarafından tespit edilmiş uygulama okullarına gitmektedir. Genel olarak sınıfın gerisine oturan aday öğretmen dersin normal olarak işlenişini izlemekte ve daha sonra toplandıkları bir yerde dersin eleştirisini yapmaktadır. Fakat aday öğretmenlerin hemen hemen hepsinin karşılaştıkları olaylar, gördükleri şeyler ile onlar hakkındaki görüşleri birbirinden farklı olmaktadır. Çünkü çoğu görmek istedikleri ve olaylara bakış açılarına göre kendilerince önemli olanlara dikkât etmektedirler.

Kapalı devre televizyonun yukarıda adı geçen sınırlılıkları ortadan kaldırma olanağı vermektedir. Doğrudan televizyon aracılığı ile yapılan gözlem sonucu aday öğretmenlerin aynı anda aynı gerçeği görmesi sağlanır ve öğrenciler arasında görüş birliği gerçekleştirilir. Temel ilke aday öğretmenlerin aynı anda aynı gerçekleri görmelerinin sağlanmasıdır. Bu gerçek, gözlem şartlarını büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır.

Kapalı devre televizyon aracılığı ile yapılan yayımların niteliğine göre üç değişik gözlem yapılabilir.

1- Öğretmen ve öğrenciler sınıf halinde düzenlenmiş bir stüdyoda bulunur. Yayınların izlenebildiği diğer sınıf ya da sınıflardaki öğrenciler stüdyo haline getirilmiş sınıftan yapılan yayımları izlerler. Bu yöntem derslere belirli esneklikler ve teknik kolaylıklar sağlar. Gerekliğinde yayınlanan dersler daha sonra da kullanılmak üzere kaydedilir. Ancak

bu yöntem geleneksel sınıf ortamından farklı bir ortamda bulunan öğrencilerin faaliyet ve reaksiyonlarını etkileyebilir.

2- Bu yöntemde okul, televizyon kabloları ile seçilmiş bir uygulama okuluna bağlanır. Böylece aday öğretmen ya da öğretmen bir dersi işlerken rahatlıkla izlenebilir. Ancak anlaşılacağı gibi bu yöntemde de esneklik yoktur. Sadece bağlı olduğu okul ve sınıfta yapılan faaliyetler izlenebilir.

3- Bu yöntemde bant yayın diyebiliriz. Değişik okullara giden aday öğretmenler bant kayıda alınır. Daha sonra bunlar izlenebilir. Bu, belirli bir değişkenlik ve esneklik sağlar. Diğer taraftan çok farklı durumları izleme olanağı vermesi gözlemi zenginleştirir.

Yapılan gözlemin türü ne olursa olsun iyi bir gözlemin ölçütlerini belirleyen ve üzerinde görüş birliği sağlanan genel kriterler mevcut değildir. Her yöntemin izlenen konuya göre avantajları ve sınırlılıkları vardır. Bununla birlikte gözlenen davranış ya da tutumu, incelenen dış görünüşü ve kaydın doğasını göz önünde bulundurmamak gerekir.

Kapalı devre televizyon sisteminin öğretmen eğitiminde sağladığı en büyük olanak kuşkusuz değişik eğitsel durumların gözlenebilmesi olanağı sağlamasıdır. Gözlemde sağladığı avantajlar şöyle sıralanabilir.

1- Gözlemcinin tüm dikkati belirli bir objeye yöneliktir. Özellikle öğretmen deneyimsiz ve yeni olduğu zaman çok faydalıdır. Yayın esnasında öğretmen öğrencilerin dikkatlerini istediği noktalara çekme olanağına sahiptir.

2- Kapalı devre televizyon ile yapılan yayından sonra tüm öğrencilerin gördüğü konu üzerinde tartışma açılabilir.

3- Yayınlar izleme olanaklarına göre daha büyük gruplara iletilebilir.

4- Televizyonun kullanılması aday öğretmenlere çok sayıda olayları gözleme olanağı sağlar, deneyimlerini artırır. Başlangıçta olayları kavramada öğrenci güçlük çekse de zamanla deneyimi arttıkça olayları ve aralarındaki ilişkileri daha rahat anlar. Bu yöntemde gözlemi yöneten bir kişi öğrencinin dikkatini olduğu gibi gözlenen olayın üzerinde toplayabilir.

Tekniğin giderek gelişmesi, hiç şüphesiz bazı geleneksel yöntemlerin ortadan kalkmasına ya da daha az kullanılmasına neden olmuştur. Kapalı devre televizyon sisteminin öğretmen eğitiminde geleneksel

yönteme nazaran gözlem şartlarında bazı kolaylıklar sağlasa da doğrudan gözlem lehine çıkan sonuçlar da vardır. Geleneksel yöntem aracılığıyla yapılan doğrudan gözlem yoluyla aday öğretmen, sınıf ortamının gerçek havasına girer, istenilen şeyler gözlenebilir. Aday öğretmen ve öğrencilerin doğal davranma olasılığı çok daha fazladır. Öğrenciler ile kişisel ilişkiler kurulabilir, reaksiyonları daha iyi gözlenir. Öne sürülen bir önemli faktör de kapalı devre televizyon aracılığı ile yapılan gözleminde sınırlı bir gözlem alanıyla yetinilmesidir. Ayrıca yönlendirilmiş gözlemlerde yapaylık tehlikesi her zaman mevcuttur.

Doğrudan gözlem ve kapalı devre televizyon aracılığı ile yapılan gözlemin sınırlı kaldıkları yönler dikkate alınarak birlikte kullanılmasının gerektiği söylenebilir. Örneğin beş haftalık bir uygulamada birinci ve ikinci haftalarda televizyonla öğretim ve gözlem yapılabilir. Üçüncü ve dördüncü haftalar gerçek sınıf ortamında gözlem son hafta ise televizyon aracılığı ile özel derslerin izlenmesi şeklinde olabilir.

Yapılacak her türlü gözleminde sınıf ortamında bulunan öğrencilerin alıştırılması ciddi bir problem olabilmektedir. Mümkün olduğunça yayınlardan önce açıklamalarda bulunulması, yayın araçlarına karşı bir aşinalığın sağlanması önemlidir. Ekip çalışması gerektiren bu uygulamaların başarısı ekipteki tüm üyelerin konunun önemini kavramalarına bağlıdır.

Çağımızda sürekli bilgi artmakta, öğretim yöntemleri değişmekte, çocuk, genç ve yetişkinlerin öğrenmelerinde yeni yeni veriler elde edilmektedir. Aday öğretmenlerin günün ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte yetiştirilmeleri gereklidir.

Eğitim faaliyetlerinin başarısı öğretmenin niteliğine bağlı olmakta ve bu mesleği seçenler sürekli kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Aynı anda hizmet-içi eğitime alınması gereken öğretmenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle adı geçen görsel işitsel araçların gerek aday öğretmenlerin eğitiminde gerekse mevcut öğretmenlerin hizmet-içi eğitiminde işlevsel olarak işe koşulması gereklidir.